

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség 107, kladóhivatali telefon sz. 67.

Karácsonyi útjelző 1943-ban

Irta: Staub Ádám, gim. hittanár

3—4 hete történt. Egyház-történelmi óra volt. Nagy fiúk hallgatták az élet mesterének, a történelem útjelzéseit... De csodás csillagzatok jártak már Európa egén... Bámulatós fényelvontak be minden emberi megnyilvánulást. Egy-egy lelki tükrözésük a művészet, a lelki és társadalmi élet terén egységes stílust, életfelfogást tudott kialakítani!

A „modern kor” nagyot akarói, művészei és nevelői átláthatatlan végletek között kísérleteznek és még ma is csak kevés jel mutat arra, hogy megszületik az új művészi, lelki és modern egység, mondottam. Erre egy hang: „Nem is lesz többé Európa történelmében egység soha!” Meglepetésemben és az idő hiányában csak annyit válaszoltam: Bizom benne, csak az igazi útra kell rátérnie Európa népeinek!...

Ma, 1943. karácsonyán ennek az új útnak útjelzőjéről elmélkedik mindenki. A kereszténység kétezer éves története tanuskodik arról, hogy nagy szélsőségek idején az emberek mindig üstökösök után loholnak. Ha eltűnik az egyik, másik után futnak. — Ha az sem ígér gyors megoldást, újabbat várnak... Gyorsan, idegesen sóvárogják a megváltást, várják az új életformát...

A Megváltót-várók kétezer év előtti küldöttsége is kemény kérdést tesz fel Ker. szent Jánosnak: „Te vagy-e a Megváltó vagy mást várunk?” Határozott választ kívántak... A mult világ-háború dühtől tajtékozó „békeapostolainak” megnyomorgatót Európája két évtized óta az új életet várja. E kor várakozói mi vagyunk, hogyan cserélgettük reményünket teljesítő megváltó eszményeinket...

Volt, ki hatalmas királyt várt, jövendöléseket is vélt ismerni, — az majd a közép-kor udvari fényében boldogítani tudja a szolgálókat is... A különböző fel-felbukkanó és ujjáeledő bölcséleti rendszerek rajongói egy ézs-ember kialakulásának lehetőségében bíztak, elfeledvén, hogy az embernek gyarló akarata és sokszor csapongó szíve van. Nem csekély számban akadtak prófétavárók, sőt próféták, akik alkalmas jelszóval éltették, hogy az élet máról-hónapra új mederben folyhatik tovább, — megbosszulatlanul... Sokan hiszünk a hadvezérekben. — Igen, a kard nyelvét kell, hogy megértse mindenki! És mindnyájan várunk és bízunk a meglepetésekben...

Mindezek a reménytébresztő paraszak, úgy égnek bennünk, hogy egyszer fázunk, máskor lánggal égünk... Kétezer év előtt is így volt... és akkor Gyermek jött megoldani a kérdéseket, megváltani a kutató embert! Ő, a Gyermek lehet egyetlen útjelzőnk ma is. Ne siessünk, az ugrás a fejlődésben nem marad bosszulatlan!

Szeretett tanárom szava cseng a fülemben: A gyermek bölcséletének és erejének alapja a szeretet. Megszólít mindenkit, nem tesz különbséget, mindenkié! Nyelve, a mama, papa minden nemzet nyelve! A Megváltó Isten-gyermek első katonái és hősi halottai sorukból kerültek ki, ölébe ök ülhetek, nekünk, felnőtteknek róluk példázott: Ilyeneké a mennyek országa!

Eppen érkezik első karácsonyi postám. Képeslap. Fáradt, küzdő honvédunkat Gyermek öleli át, Isten gyermeke, a karácsonyi Kisedd, a hős rátekin és mosolyog...

Ha ránk tekint a jászol Gyermek, ne fordítsuk el

fejünket, nézzünk a szemébe és ha könnyes szemmel is, mosolyogjunk!

Karácsonyi Jézus, Te égi

Gyermek, légy a mi útjelzőnk az igazi karácsonyi boldogság, az igazi béke felé!

Városfejlesztés.

Felszíni források és talajelemzés a város fejlesztése érdekében.

1944. évben vagyis a jövő esztendőben éri meg Mohács városa városi fejlődésének huszadik esztendejét. Ez a húsz esztendő kétségtelenül a város fejlődésében erős nyomokat hagyott. A trianoni elszigeteltségben, amikor a város déli életterétől teljesen el volt vágva ez a városiadás, ha talán nem is ment olyan mértékben, ahogy azt úgy a város vezetősége, mint azok, akik a város problémáival mindenkor behatóan foglalkoznak elképzelték, kétségtelen, hogy ha pl. az 1926-ik 400 éves jubileumi képeket, vagy híradó filmjeit megtekintjük s a jelenlegi városképpel összehasonlítjuk, a város egyes részei teljesen megváltoztak, mint pl. a Széchenyi és Deákter, az un. Ujtelep, a Kórház tere, Sporttelep stb. A város közutai aránylag sokat fejlődtek s a jelenleg is folyó járdaprogramm a mellékutak képét is sokban megváltoztatja.

A Délvidék felszabadulása jelentős fordulópontot jelentett Mohács életében is. A megélénkült forgalom azt igazolja, hogy a visszatért Délbaranyai három szög lakossága Mohács fele gravitál, ami egyébként természetes folyamány is Eszék vissza nem térte következtében. Ez a fejlődés és városiasodás mind sürgetőbbé tette a városrendezési tervek elkészítését, amelyek egy modern dunaparti városképet adnak Mohácsról. Ennek a dunai városnak a jövőben három fontos városrendezési problémája van és pedig: 1. Merre terjedjen a város. 2. Hogy tudja biztosítani az egészséges ivóvizet. 3. Csatornázás.

E három kérdés tárgyában Mohács városa a m. kir. Földtani Intézettel lépett összeköttetésbe december hó 15 én *Dr. Marzsó Lajos* főgeológus a Földtani Intézetből a város meghívására Mohácsra mind három kérdéssel kapcsolatban felszíni forrásokat végzett. Ezek a talajvizsgálatok egyelőre csak általánosságban mozognak s a most szerzett tapasztalatok alapján aztán a tavasszal a részletesebb és aprólékosabb talajvizsgálatok is megindulnak majd. *Dr. Marzsó*

Lajos főgeológussal sikerült a helyszíni bejárások és felszíni talajvizsgálatok után beszélgetést folytatnunk s kérdést intéztünk hozzá miként látja a város jövő fejlődése szempontjából annyira fontos e három kérdést. Mohács tartózkodásom alatt — mondotta *Dr. Marzsó* főgeológus — felszíni forrásokat végeztem a Szigeten, a városban, a Réti legelőn, a Villanytelepen, a Jenyei völgyben és a Kőbányán.

Település szempontjából a város délre és nyugatra fekvő területei legalkalmasabbak. E területek a Dunánál magasabban fekszenek, így árvíz veszély, sőt normális csapadék mellett talajvíz veszélye sem igen állhat elő. — A felszínes talaj alatt anyagosa réteg van, amely az építkezések szempontjából is biztonságos alapot ad.

A város *ivóvízellátása* nem kielégítő s éppen ezért mohácsi tartózkodásom alatt e kérdésnél különös figyelmet szenteltem a városiól északra található forrásoknak. E források meglepően bőségesek s vizük kitűnő. A város vízellátásában való bekapcsolásuk, nem utópia s az végeredményében csak műszaki megoldás. Budapest vízellátásának Budakesziig terjedő vízművek jelentős részét képezik a forrásvizek. A még hiányzó vizet aztán a Dunából kell majd a városnak galériás kutak felállításával és megfelelő szűrő és derítő készülékek beállításával nyerni, mint Budapest Megyerig terjedő galériás kutak segítségével. Ilyen módon tökéletesen biztosítható a város vízellátása s ha ez megvan, akkor a vízvezeték hálózatnak megépítése nem okozhat nagyobb nehézséget. — A vízvezeték kérdésével szorosan összefügg a városrendezés harmadik nagyhorderejű kérdése a csatornázás.

Csatornázás szempontjából a városnak vannak kétségtelenül mélyen fekvő részei, amelyek több problémát vetnek fel. Általánosságban azonban ez sem megoldhatatlan kérdés. A lejtési irány alapos kihasználása mellett a város csatornahálózatát a Dunához közel fekvő alacsonyabb

terület fele kell majd irányítani, ahonnan aztán a szennyvíz megfelelő műszaki berendezéssel át-emelhető a Dunába.

Ezekre a kérdésekre természetesen ma csak általánosságban adhattam feleletet, mégis az itt nyert tapasztalatok elegendőek ahhoz, hogy arszletmunkához való anyagot e tél során feldolgozzuk s a tavasz beálltával már a helyszínen részletekig meginduljon a kidolgozás az irányelveket, apik aztán a város továbbfejlesztése során, úgy a település, mint a vízellátás, valamint a vízvezeték és csatornázás szempontjából számításba jönnek majd, fejezte be *dr. Marzós Lajos* főgeológus kérdéseinkre adott válaszát.

Konkolyhintők.

Egy éve annak, hogy az új termelési beszolgáltatási rendszer munkálatai elkezdődtek. Ez alatt az esztendő alatt sok és nehéz munka alapozta meg, egy új és igazságos és átfogó rendszert, mely nem személyi, hanem tárgyi alapon állapította meg a beszolgáltatási kötelezettséget. — Minden egyes gazdának termelési viszonyai szerint kellett termelni és egyforma mérték szerint kellett beszolgáltatni. A szántóföld termőereje az a — mondhatjuk egyetlen — igazságos mérték, mely előre megszabja azt, hogy a gazda mennyire járulhat hozzá a közellátás szükségleteihez.

A háborúban álló nemzet életében sorsdöntő jelentőségű a közellátás helyes megszervezése. Amidőn a veszély közelről fenyeget közös érdek kell, hogy összefogja a nemzet erejét, egyforma erőfeszítéssel kell dolgoznia katonának, gazdának, a tisztviselőnek s a munkásnak. Nincsen külön gazdaérdek s nincsen külön munkásérdek, csak egy érdek van a magyarság közös érdeke. Az a gazda, aki a nehéz körülmények ellenére hűségesen teljesíti kötelezettségét, termel és beszolgáltat, saját érdekében cselekszik, mert a katona ő érte és az ő családjáért harcol, az iparmunkás pedig nem az iparért dolgozik, hanem gazdáért és katonáért és tisztviselőért is.

A gazdaközönség az elmúlt esztendők során meggyőződhetett arról, hogy a közellátási szervezet nem töltötte el tétlenül az évet. Alapos és körültekintő munkával akadályokat és fáradtságokat nem ismerve építette fel az új rendszert, mely minden egyes gazdálkodó család termelési viszonyait nyilvántartja, a mezőgazdasági terményeket a termelőtől felvásárló és elosztó szervezeten keresztül a fogyasztóhoz irányítja. Azok az alapelvek, melyekre az új termelési és beszolgáltatási rendszer felépült, helyeseknek bizonyultak. Tagadhatatlan és megcáfolhatatlan tény az, hogy a jobb minőségű földeken a gazdálkodóknak többet, a silányabb minőségű földről pedig kevesebbet kell beszolgáltatni. A rendszer bevezetése alkalmával sok panasz hangzott el a kataszteri tisztajövedelem alapulvétele ellen, azonban ezeket a sokszor évtizedes mulasztásokat maga a gazdaközönség most már saját érdekében igyekezett

helyrehozni, ingatlanainak művelési és termőképességnek megfelelő osztályba való soroltatásával. Ez a folyamat egymagában is igazolja azt, hogy a gazdaközönség igyekszik az igazságosság elvének kiterjesztésével a közellátás segítségére lenni.

Az előző évben természetesen sok váratlan probléma merült fel, azonban az időközben megjelent rendeletek mindinkább tökéletesítették a rendszert annyira, hogy a második esztendőben a kezdet nehézségein túl a rendszer előnyei még tökéletesebb módon fogják megoldani a második esztendő beszolgáltatási rendszerét. A magyar alkotó erőnek és összetartásnak ezen erőteljes megnyilatkozását sok rosszhiשמנוד támadás érte már a megindulás alkalmával és éri jelenleg is. — Különböföle jelszavakkal igyekeznek a gazdákra hatni így azt híresztelik, hogy az idén beszolgáltatott mennyiség lenne az alapja a jövő évi beszolgáltatásnak. Aki a rendszerben lefektetett elveket ismeri, teljesen tisztában van avval, hogy ilyen intézkedés semmiképpen sem volna összeegyeztethető a beszolgáltatási elvekkel. A beszolgáltatás alapja a területtől és annak minőségétől nem pedig attól függ, hogy ki mennyit szolgáltatott be.

Övakodjunk a konkolyhintőkötől, akik másoknak a munkáját, fáradozását akarják tönkre tenni és az egyetemes nemzeti érdekek ellen védekeznek. Ne higyjünk azoknak, akik a jól értesültség látszatát kelte, koholt híreket terjesztenek, a hiszékeny emberek körében bizonytalanságot és félelmet igyekeznek kelteni. Megjelenik már az a kormányrendelet, amely az 1944—45 gazdasági évre vonatkozóan is megállapította a beszolgáltatás kötelezettségét, megmarad tehát a bevált rendszer, melynek alapja a kataszteri tiszta jövedelem s az új gazdasági évben is az előzőhöz hasonlóan kell termelni és beszolgáltatni.

Fejlődik a mohácsi temető.

Örömmel olvastuk a M. Hirlap multheti számában a r. kat. Hitközségnek azt a jelentős határozatát, hogy a temetőben a jövőben csak a Központi Egyházművészeti Hivaltól elfogadott síremlékek helyezhetők el. Ebben a hivatalban helyet foglalnak legkiválóbb szobrászain kis, és így biztosítékunk lesz arra, hogy az eddigi elcséplét, köznapisíremlék terveket megrostálják és a nem megfelelőket elutasítják. A valóban szép helyen fekvő és rendezett mohácsi temetőbe a nagyobb hazai és külföldi temetőkhöz hasonlóan majd szobrászi munkák is kererülnek a javából. Utóbbi időben már látunk egy két kiváló síremléket, melyek emelik a temető művészi szintjét és nyilván ez lelkesítette a Hitközséget is, a korszerű határozatra. Célszerű lenne némi anyagi áldozat vállalásával kérni a nevezeti Hivatal egy bizottságának kiszállását, az összes eddigi síremlékek elbírálása, végett így megismerhetnők az egyházi szempontokból sem kifogásolható művészi értékeinket.

Lyka Károly, kiváló művészeti írónk „A temető művészete“

c. tanulmányában, — amelyre felhívjuk a temetőgondnokság figyelmét is — azt mondja, „aki egyedül és zavartalanul jár a temetőben: nem érezhet semmi olyat ami a halált borzalmasnak mutathatná. Az a halott aki odalenn fekszik, nem az az egyéniség többé aki életében volt, tehát a szobrász ne beszéljen az élő hétköznapi életéről a holt ember pihenőhelyén. Itt a főszéges művészetének, a hangulatszobrászatnak birodalmában vagyunk“

A témák, kifejezés módok a legkülönbözőbbek lehetnek. Ha a művész a rideg obeliszkek helyett, a plasztika privilégiumával, talán aktokban is fejezi ki hangulatát, ne az élet, a valóságot, a test kultuszát keressük. Ha az aktszerűséget kifogásolnók, — amely különben a Renaissance óta templomi használatra is polgárgógot nyert, — úgy el kellene távolítanunk a feszületeket, a legtöbb Magdolna képet a kis Jézussal, a bécsi augusztinus templomból Mária Krisztina főhercegnő síremlékét a teljesen meztelen alakkal. Ha az élő emberre való utalást keresnők, úgy nem tudnánk megérteni miért van Rómában a Santa Mária templomban Szent Teréz láto-mása meztelen női márványszoborral ábrázolva; akkor nem értenők meg azt sem, hogy mit fejez ki a világ laghatalmasabb együttese, a Medici Síremlék a firenzei templomban férfi és női szoboraktjaival, a legteljesebb meztelenségben. Pedig a Medici család egyik tagja éppen pápa volt. Végül mit kellene szólnunk Michel Angelo Adam teremtéséhez s az orvieto székesegyház freskójához, amelyen Signorelli a feltámadást ábrázolja 50—60 teljesen ruhátlan alakkal.

Helyes tehát, ha a jövőben az említett hivatalra bizzuk temetőnk további művészi fejlesztését, a felállítandó síremlékek elbírálását, mert az Egyház mindenkori a művészetek pártfogója volt és a mi értelmünk horizontján túl, mindenkor meg tudta érteni, hogy az alkotó szobrász mit akar kifejezni különösen akkor, ha éppen olyanról volt szó, aki maga is mélyen vallásos életet élt. — *kö — vi —*

Jézuskavárás a Leánynevelőintézetben

December 19 én, vasárnap délután a városban találkoztam velük. Számszerűen 38-an voltak. Mind elemiskolás a mohácsi m. kir. Leánynevelőintézet boldog lakói. Látszott e kislányokon, hogy szeretetteljes, gondos nevelésbe részesíti őket az intézet vezetője *dr. Deák Péterné*. Beszélgetésükből tudtam meg, hogy nagy napra virradtak, ma jön az intézetbe a Jézuska s a kicsinyek már sürgették a nagyobbakat, hogy siessenek haza, mert bizonyára már hozzájuk is bekopogtatott a karácsonyi kis Jézus.

Magam is, szép csendben utánuk megyek s miután felhúzták az ünnepi alkalomra a helyes kis piros-babos köténykéket kitarul a barátságos nagy terem ajtaja s ott csillog a gyönyörű karácsonyfa. Almélkodás, áhítat ül ki a kicsiny

arcokra s jó belefeledkezni az ártatlan gyermekarcokba, ragyogó szemekbe. Majd felcsendül az ének... Mennyből az angyal, lejött Hozzátok. Aztán két csöpp-ség áll elő *Dobi Ilonka* (Püspöklak) és *Náray Etelka* (Nyoma) s kedves hosszú verset mondanak el Jézuska születéséről. Közös ének után *Juliusz Rozika* (Máriaké-ménd) és *Kisztner Bözsike* (Dályok) bátran kedves karácsonyi éneket énekelnek... A kedves kis műsor után a karácsonya suzárzó árnyékában felfedezik az apróságok a sok szeretet csomagot. Boldog kacaj, önfeledt sikongás hagyja el az ajkakat, amikor felbontják a csomagokat s azokban sok cukor, sütemény, gyümölcs tárul eléjük. Látszik azonban a nagyobbakon, hogy nekik is van titkuk, mert egyszerű csak kis csomag kerül elő, amit a drága tanítónéninek adnak át. Piros szívű szentelt-vízartót, kis karácsonyággal... ez az ő ajándékuk a szeretet szimbólikus jelét adtak nevelőjüknek, aki fáradhatatlanul szorgoskodik értük.

S amikor elhangzik a köszönet szava megható kis jelenet következik. *Dr. Deákné* emlékezteti az apróságokat, hogy most, amikor még szobában örvendeznek a szép karácsonyfának, a szeretet ünnepének, gondoljanak a magyar katonákra, kik fegyverrel a kezükben védik ezt a meleg otthont, s akik karácsonyfa nélkül, meleg szoba nélkül állják a várát ott messze Keleten s ha azokat ma nem éri el a szerető szívünk és karunk segítségével boldogabbá tenni az otthonlétő hadikórházakban fekvő sebesültek karácsonyát.

Valahonnan papírcsokk kerülnek elő s az apróságok egymással versenyezve dobálják be a kapott sok cukor nagy részét. Amennyire boldoggá tette őket a karácsonyi ajándék, most még boldogabban ajálják fel ajándékaik nagy részét a magyar honvédnek. Szemünk kissé elhomályosodik a gyermekiekek e nagyszerű megnyilvánulásán s eszünkbe jutja, vajon azok, akik nem mások ajándékára szorúlnak, tudnak e ilyen odaadó lélekkel, ilyen szeretettel áldozni a magyar katonának, a magyar hadiárvának és hadiözvegyeknek. A Leánynevelő intézet kis magyarjai példát mutattak, mint kell a karácsonyi ajándékot is megosztani otthonunkat védő magyar katonával. Kövessük példájukat az elkövetkezendő szent estén.

Szabadliceum.

Száz esztendeje annak, hogy a magyar nemzet második nemzeti himnusza a Szózat dallama fölcsendült az ébredező magyar nép ajkán. Erről emlékezett meg a Szabadliceum f. hó 16-án tartott előadásában *Gaál Endre* gimn. tanár, a Szabadliceum vezetője, aki a hivatalos elfogaltsága miatt távollévő *dr. Kozsca Sándor* egyetemi m. tanár előadását olvasta fel a *Szózat költője* címen.

A Szózat költője *Vörösmarty Mihály* a magyar romanticizmus legtisztább képviselője, a magyar költői nyelv megteremtője.

Allásfoglalása lelkiségéből fakadt. Lelke kettős vetületű; a férfias erő és a költői gyöngédség különleges keveréke. Későbbi műveiben ez a kettősség a nagy művészi öntudatosság varázsában olvad fel. A nemzeti mult, amelynek örökérvényű költői meghatározását adta a „régí dicsőség” hangoztatásával, egész életén át kíséri: mély emberi öntudattal és teljes művészi fegyvellemmel. Ennek az alkotó folyamatnak termékei hőskölteiménei és kisebb elbeszélő művei, amelyek közül legtökéletesebb a magyar irodalom legragyogóbb gyöngye a Szép Ilonka. Az irodalmi köztudat mégis a lírikus költőt tartja a legnagyobbak. Kezdetben a szentimentalizmus hatása alatt áll, később azonban elmélyül s a nemzeti lelkiismeretét szóvaltatja meg férfias zenésű költészetében. Az 1838-ban írt Szózatban a nemzet érzésének adott hangot. Ebben szólalt meg a nemzeti önismeret a legkomorabb pompával, de még ebből a nemzeti himnuszát váit hazaféltő költeményből is lehet biztató jeleket kiolvasni. Vörösmarty a fényes mult kódén keresztül a jelen és a jövő fölemelkedésének múltját keresi. Mintegy pillanatképen, úgy fogta össze nemzetének sorsát, annak a földnek történetét, ahol az apák vére folyt és ahol a honszerző Árpád hadai a létért küzdöttek. Megragyogtatja nemzete előtt a dicső mult képeit, majd a jelenre világít. Oly sok testvérharc és vízály után, megfogya bár, de törve nem él a nemzet, mely a „népek hazájához” Európához kiált s attól kér egy ezredévi szenvedésre „éltet vagy halált”. A remény azt mondatja a költővel, hogy egy jobb kornak kell jönnie, mely a hit és az igazság alapján áll, de ha a végzet halált is mondana nemzetére, akkor sem fog gyáván veszni: temetkezésénél egy ország vérből áll. De van a reménynél is nagyobb erő; a nemzet rendeltetésében és hivatásában való hit, hogy számára nincs más hely a föld kerekén, csak az, ahol élni vagy halni kell.

A szózathoz 1843-ban Egressy Béni zenét szerzett.

1850-ben nyeri el a Nemzeti Színház pályázatát a Szózat megzenésítésére s a dallam egyszerű szárnya kel az egész ország területén. Egressy Szózatában nemcsak a magyar nemzet himnuszát zenésítette meg, hanem azt zeneileg újraköltötte, új vonásokkal, új színekkel ékesítette. Amit a költő nem tudott szavakkal kifejezni, azt öntötte bele Egressy a szavaknál olvadóbb zene hangszerelésén át és így lett olyan tökéletes egész, a nemzet egészének kifejezővé ez a hatalmas költői és monumentális zenei mű. A költő és a zeneművész kongeniális alkotómunkájának eredménye a megzenésített Szózat, amely attól a pillanattól kezdve, hogy szárnya kelt, a nemzet egyetemes himnusza lett.

A pályadíjnyertes zeneművet Pozsonyban mutatták be hivatalosan a tekintetes Karok és Rendek előtt s azóta hirdeti a magyar nemzeti génusz diadalát immár száz esztendeje.

A Kat. Legényegylet utolsó ádventi estje.

A belvárosi elemiskola tanterület rendezésében kedves szép műsorral zárult a Legényegylet idei adventi programja.

Az ünnepi beszédet *Lieli István* gimnáziumi tanár mondta. Beszédében a karácsonyi a jószág és béke örök ünnepeként állította hallgatóinak szeme elé. Hiszen ez csendül ki minden ember idej kárácsonyvárasából: a vigasztalást, megnyugvást, örömet és békét hirdető Krisztus eljöveteleért imádkozik mindenki. A vágyak királya, a népek igazi vezére csak az Istentől öröktől elgondolt és a világba küldött Krisztus lehet, aki a halál árnyékában szülődő öszövényes emberrel új és örök szövetséget kötött: a lelki világosságának, az igazi kulturának biztos alapot rakva a mindenki számára nyitvaállt Isten földi országában.

A műsor következő számait az elemi iskola tanulói szolgáltatták. Enek számaik, *Faragó Gábor* tanító vezetésével, szavak, táncbemutatók és karácsonyi jelenetek elragadóan szép és kellemes szórakozást nyújtott a résztvevőknek. Az egész est fényes tunusága annak, hogy a tanítók a magvelés nehéz és fáradságos munkája mellett időt és munkát nem sajnálva a nevelés minden eszközeit beállítják a nagy célba, hogy hasznos alanyokat neveljenek az élet küzdelmeire, Isten és haza iránti kötelességteljesítésre. A szülők pedig láthaták, hogy mit jelent az, ha a nevelőkkel karöltve összemunkálkodnak és az iskolai és házi nevelés között semmiféle hézag, vagy törés nincs.

A műsoros est összhatását különösen előmozdította a gyönyörűen kitervezett színpad, melyet *Mohos József* tanító készített el.

Az előadás után *dr Simon Vendel* az Egylet világi elnöke megköszönte a résztvevőknek az Egylet iránt táplált baráti jóindulatát és mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket kívánt a Katolikus Legényegylet nevében.

Levél a nagyváradiakhoz.

(Nagyváradi község egy évvel ezelőtti *Weisz Vencel* kántortanító kezdeményezésére elhalálozta, hogy 100 éves orgonája helyett új pneumatikus orgonát rendel. *Faludi Adám* esperes plébános és az egyházközség lelkesedésével tette magáévá az ügyet.)

Egyhangulag szavaztak meg 20.000 pengőt. Most épül az új orgona és nagy ünnep készül ebben a jóérzésű községben, ahol az összetartás és áldozat évről évre épít. A falu szülötte A Szent Margit Leánykörrel az orgona javára advent gyönyörű ünnepén ünnepi estet adott. (A Szerk.)

Kedves Nagyváradiak! Földeim!

Azt a meleg fogadlatást, amelyben a Hozzátok szeretettel kíváncsuló mohácsi magyar lányokat fogadtátok, mindenkinek külön külön nem tudtuk megköszönni, engedjétek meg, hogy ezután mondjunk köszönetet

Nektek, vezetőiteknek, kikkel való együttműködésnek — már évtizedek óta csodálatos módon építi a falu kultúritnézményeit. A háború kellős közepén az ágyúk bömbölését és a repülőgépek zúgását Ti az orgona lágy zenéjével óhajtjátok enyhíteni. A jó Isten áldja meg munkátokat.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván igen tisztelt előfizetőinek és munkatársainak a

MOHÁCSI HIRLAP
szerkesztősége és
kiadóhivatala.

— **Kitüntetés.** A kormányzó *Balatoni Mihály* m. kir. postaliszt, mohácsi lakosnak a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

— **Adományok a Szegények karácsonyára.** Özv. *Gulyás Ferencné* Mohács 25 P-öt, *dr Krausz Győző* kir. közjegyző Mohács, 10 P-öt, *ifj. Bank Imréné* Somberék egy pár baromfit adományozott a Szegénygondozó hivatalnak a szegények karácsonyára, amiért ezután is köszönet mond a Vezetőség.

— **Halálozás.** *Janó Imre* kéményseprő mester f. hó 23-án 71-ik évében meghalt. Felesége, gyermekei és unokái és széleskörű rokonság gyászolja. Temetése 25-én délután 3/4 órakor a római kat. ravatalozóból lesz.

— **Kitüntetés.** A Kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *dr Angyal Béla* m. kir. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, a pécsi kir. Közjegyzői kamara elnökének, a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta. A magas kitüntetés *dr Angyal Béla* mohácsi ismerősei körében is igen nagy örömet keltett.

— **Karácsony est a vízicserkészknél.** December 21-én este a vízicserkészek otthonában volt bensőséges karácsonyest. A kedves műsor keretében a gyönyörűen feldíszített karácsonyfa békés hangulatában *dr Csúcs László* szülőtestületi elnök, *P. Remig* csapatelkész és *dr Szkladányi László* csapatparancsnok szölköztek a fiukhoz. Közreműködött még *Horváth László*, *Bizony József*, *Tuzson Tihamér*. Különös élményt jelentett a Keleti harctérről hazatért vízicserkészek beszámolója. A karácsonyfát ajándékokkal együtt december 24-én a vízicserkészek egy őrsze egy hadiárvának vitte el.

— **Bejelentési kötelezettség.** A mohácsi m. kir. Államrendőrség Kapitánysága felhívja a szülőket, illetve munkaadókat, hogy mindazon fiú gyermekeket, akik 12 életévüket s mindazon leánygyermekket, akik 16 életévüket 1944 január 1—december hó 31 napjáig bezárólag betöltik az államrendőrségen 1944 január hó 31 napjáig a törvényes következmények terhe mellett bejelenteni kötelesek.

— **A gimnázium karácsonyi ünnepe.** December 21-én délután 5 órakor tartotta karácsonyfa-ünnepélyt a gimnázium a tanári testület, a már hazaszállingózott öregdiákok és a tanulók részvételével. A Szent László Fiukongregáció rendezésében szavalt, novella és székely misztériumjáték keretében mondta el az ünnepi beszédet *Lieli István* tanár a karácsonyi kis Jézus szeretetéről, *Légrádi László* gimn. tanuló megemlékezett a hadbavonulatról és azoknak ittlevő fiáról. Megható szavak kíséretében adta át *Hites Ferenc* igazgató a 10 tanulóknak a Vöröskereszt és Máriakongregáció könyvadományát. Mindenki szemében könny szökött, amikor *Hernes Ferenc* tanulókkal, akinek édesapja eltűnt, kezét fogott e szavakkal. „Édesapád helyett.”

— **Vámörölsre jogosultak figyelmébe.** A város közellátási hivatal közli, hogy a közellátási miniszter rendelete értelmében a vámörölsre jogosultak 1944. évi január hó 1—július hó 31-ig terjedő időre a háztartásukhoz tartozók részére fejenként 140 kgr. kenyérgabonát örölthetnek meg. A vámörölsre jogosultak január 31-ig kérhetik a közellátási hivatalban e gabonamennyiség feljegyzését. vámörölsi tanúsítványokra, illetőleg gazdakönyvekbe. A rendelet azt is kimondja, hogy a vámörölsre jogosult 1944. március hó 31-ig a háztartásához tartozó személyek részére fejenként legfeljebb 60 kgr. kenyérgabonát örölthet meg. Részletekre visszatérünk.

— **Iparosok figyelmébe!** Az ipartestület értesíti tagjait, hogy a következő anyagok kerülnek kiosztásra: *Táblaüveg és kertészüveg*, a M. kir. Ipari Anyaghivatal rendelkezésére ipartestületi utalványra elsősorban igazolt honvédelmi, másodsorban közületi és utolsósorban magánmunkálatok részére történhet. Az üvegmenyiség az üvegező iparosnak egyoldalas igénylési űrlapon igényelni kell. *Mázolóiparosok részére lenolajkence.* Ismételt felhívjuk a gazdákat, valamint a kovácsiparosok figyelmét, hogy a birtokukban levő kerékabroncs és patkolási utalványokat az ipartestület hivatalában haladéktalanul váltsák be vasjegyekre, mert a lejárt ideje, az utalványokon is feltüntetett december hó 31. A meglévő csekély jegykészletből az érdeklő iparosok vashuzal és sodronyszegjegyet igényelhetnek.

— **Árvíz és belvízkárt szenvedett lakóház-lulajdonosok részére kamatmentes kölcsön.** Mohács m. város polgármestere közli, hogy a m. kir. államkincstár azoknak a lakóháztulajdonosoknak, akik Az 1942. évben árvíz, vagy belvízkárt szenvedtek és erre anyagi körülményeik folytán igényjogosultak, kamatmentes kölcsönt bocsájt rendelkezésre. A kölcsön legmagasabb összege 4000 P. A kölcsönre igényjogosultak ilyen irányú kérelmüket ez év végéig írásban nyújtsák be a városi iktatóhivatalba. Amennyiben a bizottság az igényjogosultságot megállapítja, a kért, illetve a megszavazott összeg a házigtatlanra telekkönyvi bekezeletést fog nyerni.

— **Kibocsátották a búzaértékre szóló állami kötvényeket.** A pénzügyminiszter a költségvetést ismertető exozéjában többek között bejelentette, hogy a kormány búzakötvényeket fog kibocsátani. A kötvények december hó 20-án kerültek kibocsátásra. Az újtípusú állampapír 5, 10, 15 és 100 mázsa búzáról szól és mint hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönt a közönség különösen fogják elhelyezni. A tulajdonos biztosítékot kap arra az esetre is, ha netán a háború utáni időben a búza ára a mai 40 pengős színvonal alá esne. A kötvények 20 éves lejáratuk és tulajdonosaik számára százalékos kamatozást jelentenek. Az állam kb. 200—250 millió pengő összegű búzakötvényt bocsát ki. Gazdasági körökben nagy érdeklődéssel fogadták a búzakötvények kibocsátását s a jegyzések megkezdődtek.

— **A Szentmargit Leánykör karácsonya.** A Leánykör otthona december 22-én délelőtt 11 kor gyönyörű karácsonyi hangulatban várta annak a négyermekes családnak apróságait, akiknek karácsonyi álmát varázsolta valóságga. Megható énekszámok, versek után *Arató Márta* mesélte el a kicsikének a karácsonyi Gyermekek Születését és aranyos jószágát. Majd a lányok átadták a csillogó szemű gyermekeknek a csodás karácsonyfát és sok értékes ruhát és játékokat, melyeket áldozatos lélekkel adtak össze a lányok.

— **Lopások.** *Szabó Sándor* mohácsi szigeti lakos udvarából ismeretlen tettes férfi kockás nadrágot, rózsaszínű damaszt törölközőt, feséricsipkés vánkoshuzatot, pirosrózsás női pongyolát, szürke női szoknyát, fehér lepedőt, fekete női fejkendőt, kék kockás dunahuzatot ismeretlen tettes a szarító kötélről ellopott, *Cselincé András* mohácsi szigeti lakos házából ismeretlen tettes sokat inget, törölközőt, és két alsószoknyát ellopott.

— **Mohácsi gyógyszerárak éjjeli szolgálatának megváltoztatása.** Az Állspan 20 759/1943 sz. rendeletével megengedte, hogy a *Schmidt Károly* féle gyógyszerész bevonulásának tartama alatt ne tartson éjjeli szolgálatot.

— **Mire figyelmeztetnek a Dunántúlon ledobott ellenséges bombák?** Idegen repülőgépektől a legutóbb Magyarországra történt berepülés során, kétszer 11 bomba esett két nyugatdunántúli község határában. Az egyik fatuban a tarlóra 11 bomba, sűrűn egymás mellett csapódott be. A tölcsek kb. 10 méter átmérőjűek és 8—10 méter mélységűek. Az egyik bomba még a talajvizet is felvetette. A másik községben az erdőben, ahova a bombák estek, tövestől kifordulva hevernek a fák, a szilánkok szinte keresztül fűrészelték, leborotvták, a teljes lombkoronát, nagy ágakat és csak a csonkok merednek az ég felé. A légnyomás egy hatalmas kitépott fát a fák tetjére dobott. A bombák hatása beszédesen igazolja, miért hangsúlyozzák a hatóságok állandóan, hogy légiriadó esetén menjünk az óvóhelyekre. (M. T. I)

— **Dohányárudák zárórája.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a kizárólagos dohányárudások április hó 30 ig dohányárudjukat a törvényhatósági és megyei városokban délután 5 órakor, és kis nagyközségekben pedig délután 3 órakor bezárhatják.

— **Elvesztett.** *Mózes Mihály* dunaszekes-öszigeti lakos Mohácson a vásár napján a Király uton kétrekeszes fekete bőrerzényét 100 P-ös bankjeggyel, Szt. Antal szoborral elvesztette. Becsületes megtaláló adja le az Államrendőrségen.

— **Lopások.** December hó 20 án magtariótt vásár alkalmából sok lopás történt. *Müller Pálné* mohácsi lakos a vásári bábos sátornál fizetni akart s pénztárcájából ismeretlen tettes 86 P-öt ellopott. *Kiló Jánosné* mohácsi lakos kabátja külső zsebében 7 drb 10 P-öst és 25 P- aprópénzt helyeztet el s karácsonyfavásárlás közben ismeretlen tettes zsebében elhelyezett pénzt kiemelte, *Verbán Józsefné* mohácsi lakos zsebéből kendőbe kötött 260 P készpénzt, férje és özv. *Soidonya Mihályné* nevére kiállított bevásárlási könyvet ismeretlen tettes ellopta, *Gill Györgyné* mohácsi lakos a Szentháromság téren almát vásárolt s zsebkendőbe kötött 200 P-ből 20 P-öt kivett, a többit vissza helyezte ruhájába ahonnan ismeretlen tettes még az almavásárlás közben ellopta. *Vitéz Patay Istvánné* mohácsi lakos kizsírás-kájából ismeretlen tettes 20 P-öt és élelmiszerjegyeket ellopott.

— **Anyakönyvi bejegyzések**
Születések: Tóth József István, Müllerle István, Petrovics Gábor, Varga Zsuzsanna, Tóth Katalin, Baráth Sándor Ferenc.

Házasságkötések: Aják Mátyás és Mádlics Ágnes, Nagy István és Beck Gizella, Rideg Péter és Király Erzsébet, Rauscher Vilmos és Lepold Katalin, Aladics Antal és Csizovszki Erzsébet, Bakó Imre és Gengela Mária.

Hatalozások: Sipos József 3 hónapos, Bárác Katalin 64 éves, özv. Gyurok Györgyné 78 éves, Jaksics Lukácsné 68 éves, Janó Imre 71 éves.

1944. évre

előjegyzési naptár

kapható: **Fridrich Oszkár**
papírkereskedésében, Mohács

SPORT.

Véget ért az őszi bajnoki idény. A csapatok pihenni térnek. A bajnoki táblázat megmerevedik. Ilyenkor szoktak számot vetni azzal, hogy melyik csapat milyen eredményeket ért el az elmúlt idényben. Az MTE szereplése kielégítőnek mondható. A táblázaton a negyedik helyet foglalja el, vesztesége 7 pont, 3 mérkőzést veszített el, 1 pedig eldöntetlenül végződött, a többin győztes volt. Különösen az idény első részében volt az MTE jó, amikor egymásután 5 mérkőzést nyert meg. Ebben a részben hatalmas fegyvertény volt a DVAC elleni 4:3-as pécsi és a Komló elleni itthoni 4:1-es győzelem. Utána azonban

a Zsolnaitól szenvedte el az első vereségét, Kiábrándítóan rossz volt a játék. Ezután hanyatlás következett be néhány állandójátékos bevonulása miatt. Itthon meg döntetlen volt Mecsek-szabolccsal azután Pécsbanyatelelen és végül a PEAC ellen 5:1 ill. 4:1 arányban maradt alul. Pélmónostor nem jött Mohácsra és a 2 pontjáték nélkül Mohács-hoz került. Ez dióhéjban az MTE őszi szereplése. Meglehetünk elégedve, bár szerencsésebb esetben legalább a 2. hely lehetett volna a mohácsiaké. Ehhez azonban a PEAC legyőzésére lett volna szükség. Az MTE sikerében a csapat minden tagjának nagy része van. Idősebb és fiatalabb játékosok keveréséből egy jól összehozott együttes alakult ki. Az idősebbek tapasztaltségükkel és higgadtságukkal segítették ki a fiatalabbak rutintalanságát, a fiatalok pedig fiatalos tüzzel, nagy akarással segítették a csapatot a győzelemben. A védelem volt a csapat az a része, amely — míg teljes volt nagyon jól állta meg helyét. A csatársor változékony volt. Ha ment nekik a játék, akkor minden lépésük kijött, ha viszont nem ment nekik akkor meg semmi sem sikerült.

A védelemben Kondor volt a fixpont. A halvesorban Schweier, elől pedig Kockás jelentette a gólerősséget. Ha ők hiányoztak — mint az utolsó mérkőzésen is — akkor kész volt a baj. Egy pár szót a közönségről is. Hű ez a közönség. Tud biztatni lelkesíteni. Ez is kell. Nem szidni a játékost, az is ember, tévedhet. Majd a legközelebb javít. Ő is csak jól akar játszani. Ez nem mindig sikerül. Továbbra is biztassa játékosait a közönség, akkor ezt ők jó játékkal hálálják meg és a szurkolóknak pedig sok örömet szereznek. A játékosokat pedig arra kérjük, hogy a telet használják ki jól, hogy tavaszra újult erővel küzdhessenek a mohácsi színek diadalaért. — Elismerés a vezetőségnek és kérjük, hogy a csapat ügye közügyük legyen, akkor a mohácsi sport ismét az élen lesz.

A IV. hdt. X. csoport levente labdarúgó bajnoksági mérkőzések őszi eredménye:

1. Némethölly	7. 7. —. 40: 4—14
2. Mohács	7. 6. —. 28: 1—12
3. Nagykozár	7. 5. —. 11: 11—10
4. Villány	7. 4. —. 15: 14—8
5. Lánycsók	7. 3. —. 10: 23—5
6. Kopács	7. 2. —. 6: 20—5
7. Himesháza	7. 2. —. 4: 2—2
8. Hercegtötös	7. 1. —. 0: 24—

Kopács, Himesháza és Hercegtötös levente csapata a bajnokságból végleg viszaléptek.

Asztali tenisz.

Mohácsi Levente Egyesület asztali tenisz szakosztálya f. hó 19 én délután 2 órai kezdettel barátságos mérkőzésre hívta meg a némethöllyi levente csapatot. A mérkőzés a mohácsi levente otthonban volt.

A mérkőzés eredménye: Mohács csapata 14:11 eredménnyel legyőzte Némethölly csapatát. A mohácsi csapatban jó volt Marosvölgyi Árpád és Bubreg Illés. A némethöllyi csapatban Bartl Lajos és Bartos Jenő.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	41 75 P
Rozs	38 75 P
Takarmányárpa	37 75 P
Sörárpa	41 75 P
Zab	41 75 P
Csöves tengeri	24 20 P
Morzolt tengeri	31 30 P
Bab, fehér	80.— P

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

OMNIA FILMSZÍNHÁZ
December 25—26—27
Anyámasszony katonája
December 28—29
Hét vígözvegy

Nyílttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

WÉBER ISTVÁNNÉ

szül. KESZLER EVA

elhúnyta alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, részvét-nyilvánításukkal, koszorúk és virágok küldésével vagy bármilyen módon mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet

Mohács, 1943. december hó.

A gyászoló *Wéber-család*

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kíván vevőinek és ismerőseinek

Gyurosovits István
fűszerkereskedő.

Kegyelemteljes karácsonyt és boldog újévet kíván mélyentisztelt vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

teljes tisztelettel

Bojtár (Poszt) János
vas- és fűszerkereskedő.

ELADÓ egy 365 cm. hosszú
Westfalia Műtrágyaszóró
SOHL JAKAB
Bácsfa-pusztá
Lánycsók.

Száraz akacrózse
ELADÓ
Cím a kiadóhivatalban.

Vadász utca **húz** azonnal
1. számú **eladó.**
Érdeklődni lehet **ZSUZSITS ISTVÁN**
kereskedőnél.

KERESEK megvételre 4—5 kat.
hold

földet

a szőlőhegyen, esetleg pincével.
Cím: **BALLA FERENC**
korcsmáros, Kölcsey u. 1. sz.